

ФАКЕЛ

ИЗДАНИЕ НА ОУ „СТОЯН МИХАЙЛОВСКИ”, ГРАД ВАРНА

ЮНИ 2019 Г.

„Факелът на живота не може да бъде удържан от един човек, един народ, една държава, ако всички ние, които живеем на планетата Земя и наричаме себе си Хомо Сапиенс, не го опазим.“

5 ЮНИ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ОКОЛНАТА СРЕДА

“Имаме само един дом – планетата Земя! Да я пазим чиста!”

5 ЮНИ - СВЕТОВНИЯ ДЕН НА ОКОЛНАТА СРЕДА 2019

"Ние не можем да спрем да дишаме, но можем да предприемем стъпки за подобряване качеството на въздуха"

е темата на деня за 2019 г.

Приблизително 7 милиона души по света умират преждевременно всяка година от замърсяването на въздуха, като около 4 милиона от тези смъртни случаи се случват в Азиатско-Тихоокеанския регион. Световен ден на околната среда 2019 ще призове правителствата, промишлеността, общностите и отделните хора да се обединят, за да проучат възобновяемата енергия и зелените технологии и да подобрят качеството на въздуха в градовете и регионите по света.

Правителството на Китай се ангажира с организирането на Световния ден на околната среда в множество градове, където Хангжу, в провинция Zhejiang, ще бъде домакин на основното събитие.

По случай Световния ден на околната среда на 5 юни Министерството на околната среда и водите в България организира повече от 50 инициативи в страната. Български компании ще представят своите иновативни решения на изложението „Иновации за качество на въздуха“.

ЗАМЪРСЯВАНЕ ОТ ДИЗЕЛОВ ДВИГАТЕЛ.

Емисиите от моторните превозни средства са сред най-големите фактори за замърсяване на въздуха.

ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

- Моторни превозни средства – автомобили, самолети, плователни съдове;
- Електрически централи, заводи, фабрики и други промишлени предприятия;
- Горене на дървесни маси за отопление;
- Петролни станции;
- Органични отпадъци, които освобождават метан;
- Химични, биологични и ядрени оръжия.

ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Въглеродният оксид е отровен и вдишан в големи количества може да предизвика задушаване или смърт. Серният оксид и азотният оксид също са отровни газове. Въглеродният диоксид в по-големи дози затруднява дишането на животните и човека. Натрупването на този газ в атмосферата води и до общо затопляне на планетата (парников ефект).

В селищата с интензивно движение на автомобили и на други места, където се изгарят горива, въздухът съдържа големи количества въглероден диоксид, въглероден оксид и други замърсяващи газове, които представляват заплаха за здравето на хората.

Въздух, замърсен с азотен оксид и серен оксид, се разтваря добре в малките водни капчици, образуващи облаци, от което следват киселинни дъждове, които поразяват растенията, разяждат металите, разрушават скалите, сградите, паметниците на културата. Когато такива дъждове паднат над реки и езера, загиват част от животните в тях.

КАКВО МОЖЕМ ДА НАПРАВИМ НИЕ?

- всеки един от нас може да се включи в борбата срещу замърсеността на въздуха по света. Ето няколко идеи:

- изключи светлините и електроуредите, които не използваш;
- провери категорията ефективност на системите си за домашно отопление и готварските печки, за да използваш модели, които пестят пари и щадят здравето;
- не изгаряй отпадък – това директно допринася за замърсяването на въздуха;
- използвай обществен транспорт, пътувай споделено, карай велосипед или се придвижвай пеша;
- премини на хибриден или електрически автомобил и използвай електрически таксита;
- изключи двигателя на автомобила, когато не си в движение;
- компостирай органичните хранителни продукти и рециклирай неорганичните отпадъци;
- използвай нетоксични бои.

Help me...

РЕЦИКЛИРАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Рециклирането на отпадъци е един от основните инструменти за борба с климатичните промени, наред с търсенето на чисти източници на енергия, промяната в хранителните навици и т.н.

Производството на хартия и нейните производни е петият най-голям консуматор на енергия в света. Производството на хартия от рециклирани материали използва от 50% до 65% по-малко енергия от колкото нейната направа от сурова материя.

Когато хартията не се рециклира, 80% от нея се озовава в сметищата, където нейното разграждане произвежда метан. Метанът е газ, който причинява приблизително 30 пъти повече парников ефект от въглеродния диоксид.

Рециклирането на 1 тон хартия спасява 17 дървета от изсичане. Борбата с обезлесяването и засаждането на дървета са основни инструменти за разрешаването на климатичната криза.

8 СЪПКИ, ЗА ДА СЕ ПРЕДПАЗИМ ПРИ ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

В дните, когато замърсяването надвишава допустимите прагове, за хората най-важно е да избягват излизането навън за дълги периоди от време. Когато сте въщи, намалете температурата в стаята до 21 градуса и се облечете по-топло, за да намалите товара върху системата и количеството гориво, което изразходвате. В никакъв случай не горете гуми, пластмаси и други отпадъци. Горенето на пластмаса превръща тези изкуствени материали в изключително токсични вещества, които се натрупват в околната среда и водят до множество здравни последици, сред които ракови заболявания, проблеми на репродуктивното здраве, сърдечно-съдови проблеми, проблеми с развитието на нервната система и др.

Най-добрият начин да сме сигурни, че не дишаме мръсен въздух, е да направим транспортната ни система, както и системите, които осигуряват електрическа и топлинна енергия по-чисти като заменим горенето на изкопаемите горива с енергия от възобновяеми източници. Докато това се случи, има и няколко прости стъпки, с които всеки един от нас може да намали излагането на замърсяване, дори в дните когато то не превишава нормите, но все пак го има.

- Използвайте страничните улици
Когато минаваме по малки улици, нивото на излагане на замърсяване може да намалее до 60%.
- Прекарвайте повече време сред природата, в парка
- Избягвайте трафика
- Отдръпвайте се назад от улицата, докато чакате на кръстовища
- Отваряйте прозорци, които не гледат към натоварена улица
- Избягвайте спортуването в час пик
- Използвайте възобновяема енергия или по-малко замърсяваща система за отопление в дома
- Включете се в кампании и граждански акции за чист въздух

КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ – ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ПРИРОДАТА И ХОРАТА И НАЧИНИ ЗА ПРИСПОСОБЯВАНЕ

И ако за някои хора климатичните промени звучат все още абстрактно и не ги свързват с ежедневието си живот, то фактите сочат, че вече е достигнато нарастване на световните температури с 1,2 градуса. Общоприетата рисковата стойност е нарастване на температурите с 2 градуса, а **ние сме вече твърде близо до тази стойност и ще станем свидетели на последиците от такова затопляне още през следващите 30 години.**

Какво означава това за хората?

За някои райони на света това е свързано с покачване на морското равнище, значителни валежи и мащабни наводнения. У нас вече няколко поредни години сме свидетели на редуващи се обилни валежи и продължителни засушавания. Валежите, които през зимата би трябвало да са от сняг, който да се задържа в планините и да осигурява питейната ни вода през лятото, падат като дъжд и биват загубвани. Редуването на горещо и студено време влияе върху реколтата и фермерите изпитват това на гърба си. Изсичането на горите в планинските райони допринася за **намалването на функциите на горите да задържат вода и тази причина води по-бързо до намалването на водните ресурси.**

Какво означава това за птиците и биоразнообразието?

Природата се опитва да се приспособи към климатичните промени, но това е много бавен процес. Климатичните промени водят до промяна и загуба на местообитания за птиците, намалване и промяна в хранителните ресурси, а оттам и по-ниска преживяемост. Птиците, а и другите животни, са принудени да се преместват, търсейки по-благоприятни условия за живот, но в твърде урбанизирания и модифициран от човека свят това е много сложна задача.

ПОЛОВИНАТА ОТ РАСТИТЕЛНИТЕ И ЖИВОТИНСКИТЕ ВИДОВЕ СА ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

Близо половината растителни и животински видове в места, естествено богати на дива природа, като Амазонка, Арктика и Галапагос, но и в Европа - в Средиземноморието и в Черноморския басейн, може да изчезнат до края на века, заради изменението на климата. Дори ако се постигне целта на Парижкото споразумение за ограничаване на повишаването на температурата под 2 ° C, тези места могат да загубят 25% от видовете си. Това показват данните от **ново проучване** на Университета в Източна Англия (UEA, Великобритания), Университета Джеймс Кук (Австралия) и WWF.

Днес климатичните промени видимо засягат ежедневието ни тук, в България, коментира Веселина Кавръкова, ръководителна WWF България. Редица видове в Черно море са заплашени, иглолистните гори съхнат, комбинацията от масов туризъм и климатични промени в защитените територии с крехък природен баланс ускоряват бързата загуба на биоразнообразие - например **Седемте рилски езера са единствените високопланински езера у нас с лош консервационен статус.** Решението е всеки от нас да направи своя жест, за да помогне за опазването на природата, допълва Кавръкова. Затова и призивът на Часа на Земята, отправен към отделните хора, институциите и бизнеса е "свържи се с природата", покажи как твоят ежедневен избор в домакинството, транспорта, потреблението или почивката ще помогне да имаме опазени гори и реки, чист въздух и вода.

Климатична опасност дебне животните в бъдеще 41% от всички видове птици и 22% от коралите са категоризирани като силно уязвими

Много видове птици, земноводни и корали, които сега не са под заплаха от изчезване, ще бъдат застрашени в бъдеще заради климатичните промени.

Бъдеща заплаха грози птици като императорските пингвини и домашната кукумявка, и земноводни като вид дъждовна жаба и саламандрите, които засега не са застрашени.

В общи линии 41% от всички видове птици, 29% от земноводните и 22% от коралите са категоризирани като "силно уязвими от климатичните промени, без понастоящем да са застрашени".

ДА ПОМОГНЕМ ЗА СПАСЯВАНЕТО НА НАШАТА ПЛАНЕТА

ЕТО 11 ПРОСТИЧКИ НЕЩА, КОИТО МОЖЕМ ДА НАПРАВИМ, ЗА ДА ПОМОГНЕМ ЗА СПАСЯВАНЕТО НА НАШАТА ПЛАНЕТА:

- отглеждайте собствени хранителни продукти или си купувайте такива от местни производители

- принтирайте от двете страни на листа, вместо да използвате два листа

- спрете да пиете бутилирана вода

- предвижвайте се с колело

- инвестирайте в зарядно за телефон, захранвано със слънчева енергия

- посадете дърво

- не сушете дрехите си в сушилнята, използвайте простора на терасата

- поне един ден в седмицата бъдете вегетарианци. Това ще е в полза и на организма ви

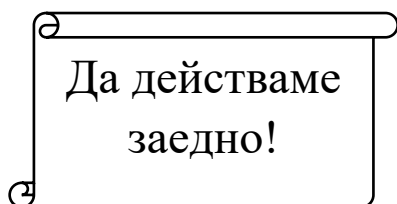
- не оставяйте водата да тече, докато миете зъбите си

- изключвайте компютъра си през нощта

- редуцирайте използването на найлонови торбички

- изхвърляйте отпадъците си разделно

НАМАЛЕТЕ ОТПАДЪЦИТЕ, УПОТРЕБЯВАЙТЕ ПОВТОРНО, РЕЦИКЛИРАЙТЕ

Ако намалите отпадъците, които отделя домакинството ви, ако използвате повече неща повторно или събирате отпадъци за рециклиране, можете да постигнете много за опазването на околната среда. По този начин се пестят енергия и ресурси, а в глобален план се намалява необходимостта от производството на нови продукти и техните опаковки. Ограничава се замърсяването на въздуха, водата, почвата, както и емисиите парникови газове и боклука.

Съгло

Рециклирането на съгло е повторната употреба на цели бутилки. Въпреки че и този начин консумира енергия, главно при транспортирането и измиването на бутилките, енергийното спестяване е огромно, достигайки до 85%.

Метали

Рециклирането на желязо (напр. консервни кутии) позволява енергийно спестяване от 60%. Представяме ви енергийното спестяване, което се получава при рециклирането на най-използваните метали:

Алуминий – 95%	Стомана – 62-74%
Мед – 85%	Цинк – 60%
Олово – 60%	

Пластмаса

Рециклирането на пластмаса използва едва 10% от енергията, необходима за производството на пластмаса. Изгарянето на пластмасови отпадъци за добив на енергия не е устойчив вариант. При рециклирането на пластмаса се спестява двойно повече енергия от тази, която би се добила при нейното изгаряне. При нейното изгаряне се отделят – въглероден диоксид и диазотен оксид, също както и други вредни вещества.